

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарња се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Две разне офанзиве

За последњих месец и по дана догодила су се два значајна војничка покрета: У Италији и у Палестини. Она су оба дошла доста неочекивано, бар према писању штампе, која је све војничке операције одлагала за пролеће.

Интересантно је учинити неколико малих сравњења ове две офанзиве од којих једну воде Немци и Аустријанци а другу Енглези. То је у толико занимљивије, што се у њима види готово цела разлика у националном карактеру два непријатеља.

Немци нису имали могућности да изведу офанзиву против Италије са неким практичним циљем. Они су је почели са побудама, које су иза војничких операција које су чисто моралне природе. Има нечега несрећно сентименталног у свима поступцима немачких управних кругова, пред време кад ће морати да се пробуде. Војничку снагу, која им није достигла за постизање главних циљева, они почињу да употребљавају за сваки задатак, за свако питање, у свакој невољи. И ако су већ данас свесни да им и досадашња и евентуална будућа освајања ништа неће много изменити њихов већ тежак положај, они се ипак не устручавају, да по цену тешке крви својих народа улазе у огромне војничке покрете за решење питања, која се друкчије решавају. Самообмана и болесна сентименталност, као главне одлуке Немаца, не даду им да увиде сву штету од великих средстава за мале циљеве.

А како је на другој страни? Моћна држава која се не боји чекања, заузела је Багдад и погонила Турску у слабину а Немачку у главу. Пред најдрљим изгледима за будућност на тој страни, непријатељ се грозничаво спремао да још у току рата поправи угрожену будућност. Спремала се «колосална» офанзива против Енглеза у Месопотамији, слали се најчу-

венији генерали да проуче услове за ту офанзиву и доводила велика појачања.

И у очи дана, кад ће се почети том силом одлучан ударац против Египта и за повратак Багдада, трупе генерала Аленби, гвозденим притиском заузеле Газу и Јафу, те се немачке намере у том правцу одложише за далеко време.

Немци сматрају фронт у Месопотамији и Палестини за првокласни, према великим његовим интересима везаним за ту територију. На Енглези га не потцењују; напротив њихов генијалан практичан дух их је упутио да тамошње тековине су реалне, оне представљају добит, која није пролазна. Но заблуди се мисли да мали а трепутни поремећај граница европских држава значи више него стварна и трајна освајања. И у томе баш и јесте та разлика између привидног и стварног, између разметљивог и трезвеног, између сентименталног и практичног.

Неочекивана предзимска кампања довела је ипак до великих резултата: она је уништила све немачке намере у Месопотамији и Палестини, она је очито показала да је прошло време великим немачким ударцима и она је, што је најважније створила јединство савезничког фронта, створила далеко интимнију сарадњу међу њима на бојном пољу, него што је досад било. А то није мало.

Њихови односи

Лондон, 12 нов.

Дописник «Тајмс» са руског фронта пише из Галца да су братски односи између Немаца, Аустријанаца и Бугара непозната ствар.

Прошле недеље једна од наших истакнутих патрoла јавила је да је чула у позадини пуцање митраљеа, а тек доцније сазнало се шта се догодило.

Заробљеници и војни бегунци причају да је тога дана био сукоб између аустријских и немачких вој-

ника. Један немачки официр ударио је аустријског војника, на што су Аустријанци напали Немце, те се развила права битка. Митраљеји су отворили ватру и једна аустријска чета потпуно је уништена, а и Немци су изгубили много људи.

Међу Немцима и Бугарима односи нису ни мало бољи. Немци сматрају Бугаре као нижу, прљаву расу и то јавно према њима показују. Отуда је врло много случајева сукоба међу њима, који често иду до мучких убистава, до злочина.

ПРЕМА СВЕЦУ

Њујорк, 12 нов.

Американци су решени да и они употребљавају средства, која су прво Немци увели у овај рат.

Један чисто амерички батаљон почео је да се вежба у употреби запаљивих течности и загушљивих гасова.

Инструктори су енглески официри под командом мајора Аткинсона. Овај батаљон образован је од елите америчке војске.

СТРАШНИ ПОДАЦИ

Лондон, 12. нов.

Југословенски посланик др. Тресић Павичић, који је био три године у затвору без суда, говорио је у аустријском парламенту о ужасима које аустријске власти врше за време рата над Словенима. Хрватски лист «Новости» штампао је овај говор, али са врло много цензурисаних места.

Посланик је изнео да су Југословени у почетку рата масакрирани. У Далмацији и у Истри било је на 5000 ухапшених људи. Успут су многи полудели. У затвору су мучени, а многи таоци су побијени у подрумима. Само ту умрло је три до четири хиљаде. Добој је био препун српских и црногорских заробљеника као «сумњивих» људи из Босне и Херцеговине.

У баракама, где су били затворени, појавиле су се заразне болести и куга. Чуvari су добили тајне наредбе да се чувају, те су тако несрећници остали без хране. 8000 лица умрло је у Добоју. Са мртвих су скидали одело и облачили преживеле.

Жене и деца морали су да копају себи гроб над којим су стрељани. У једном селу 300 Срба висило је на дрветима. У једном логору у Штајерској где су евакуисани Срби из Истре, умрло је њих 8000.

ЛОРД МЕР

Лондон, 12 нов.

Традиционална процесција Лорда Мера била је у Лондону.

Пратњу су сачињавали два тенка, један немачки аероплан, кола са радницама које израђују муницију, као и више заплених топова.

На свечаности су учествовала и одељења колонијалних трупа.

ТУРСКИ ЗЛОЧИНИ

Париз, 12 нов.

Један од чланова Америчке Мисије за заштиту Хришћана у Малој Азији, изјавио је на своме пролазу кроз Женеву.

«У Европи се много говори о ужасима и зверствима, што су их Турци починили против Јермена, али се никада не чује ни речи против систематског истребљивања Грка у целој Турској. Сва грчка села у Малој Азији, у којима је некада становало богато и напредно становништво, сада су потпуно разорена, а људи живе у грдној оскудици и осуђени су да умиру од глади, јер им се више не до-

пушта да обрађују своју земљу, коју су највећим делом отели и поделили међу собом најугледнији чланови младотурског комитета. Они пак Грци, који станују по варошима свакодневно се узнемиравају разним захтевима и код њих се врше реквизиције сваке врсте. Ипак њихов број није велики.

Већина Грка у Малој Азији припада средњој класи, махом су сиромашни и данас је тешко замислити, како они још и могу да издрже под режимом сталног притиска и под стегом и ограничењима, која им се готово без престанка намећу. Поред свењихове велике солидарности, ипак њихова ситуација изгледа безизлазна, пошто им се не допушта да раде и тргују. Турци и даље депортирају невинно грчко становништво у унутрашњост земље. Они се изговарају тиме, да им је немачки главни штаб наредио да тако поступају, и изјављују још да на тај начин кажњавају породице оних Грка, који су дезертирали из отоманске војске.

Не само што се Талат паша није устручавао да изјави члановима мисије, који су протестовали против ових ужаса, да је главна девица цариградске владе «Турска Турцима», него је још додао, да је решена судбина страних елемената у Турској, а нарочито судбина Грка, и да је стога сасвим некорисно и узалудно и покушавати да се човек стара још о њима».

ЛИГА НАРОДА

На конгресу, која је пре кратког времена одржала Лига људских Права, донета је врло карактеристична резолуција, из које видимо ова важнија места:

«Нужно је да се овај рат заврши победом Споразума, и то не једним нарочитим уговором намећу зараћених држава, који би осветљао само дело силе, већ стварањем једног међународног устава...

Устав би био онај који је прокламовало Удружење Народа и који је овако дефинисан:

«У место што би се изоловали или повремено спајали једни противу других, потребно је да се сви народи уједине и да склопе једну перманентну заједницу, која би загарантовала сваком, под контролом народа, интегритет права.»

У рукама тога удружења биле би ове фундаменталне силе: законодавна, судска и извршна.

Резолуција одређује услове под којима би се могли примити народи у ту заједницу:

1.) Народ мора бити спо-

собан за честито удруживање, благодарећи минимуму демократских институција, које му обезбеђују, нарочито у питањима рата и мира, контролу над његовом владом.

2.) Мора се обавезати да ће поштовати право сваког другог народа да располаже собом; и ако је то право порушено, овда да се оно реституише и успостави.

Како се то има извршити прописале трибунал, орган међународне правде.

3. Мора примити мере, које предузима Удружење Народа да онемогући да сваки народ извојује себи правду силом.

Тако би био учињен први корак општем наоружању. Али Удружење Народа тражи да располаже силом:

«Потребно је још одмах у почетку да Удружење Народа покаже свој морални ауторитет и материјалну снагу.»

Удружење би се нарочито заузимало, као највиши судија, да дефинитивно реши све спорове који изазивају рат.»

А да не би постојала бојазност ни од држава које нису у заједници, ни од оних

које се не би придржавале датих обавеза, удружење мора располагати још одмах и свима потребним гаранцијама против сваког изненађења или сваке зле намере. Према томе, оно мора у сваком тренутку располагати свима превентивним средствима (као што је: међународна контрола наоружања, контрола буџета итд.) као и привудним мерама (као што је потпуни прекид свих саобраћајних путева са осталим светом, економско бојкотавање, сложна акција интернационалних сила на суву и мору и т. д.) тако, да још у корену може бити угушен сваки покушај буне и агресивности.

АМЕРИКА У РАТУ

Лондон, 12 нов.

Рајтерова Агенција јавља да је на седници шефова разних одељења министарстава и пред неким члановима америчке мисије, Лорд Џорџ изјавио, да је због прилика у Русији и Италији потребно више него икад да Сједињене Државе пошљу што пре и што већи број бораца. После тога је Лорд Џорџ говорио о стезању блокаде и захвалио америчкој мисији за неочењене користи, које је америчка морина укавала у борби против сумарена.

Амерички амбасадор Бенсон обавестио је скуп о раду, који је извршила мисија и о даљем намеравању послужу.

УЗАЈАМНА ПОМОЋ

Лондон, 12 нов.

Војвода од Порцланда, као председник Одбора за аграрну помоћ савезницима, подвео је извештај о досадашњем раду комитета, који је до сада указао помоћ Француској и Белгији.

До сада је Одбор примио 120000 фуната стерлинга, и нада се да ће ускоро та сума порастати до 150000 фуната.

Радећи по упуству Францу-

ске владе, Одбор је отпочео да дели помоћ у опустошеним областима северне француске, које су ослободиле британске трупе.

Одбор ће повелити и 8.850 вођака од 3 до 5 година, којима ће се заменити оне које је непријатељ посеко у департаментима Сома и Оазе за време свог повлачења пролетос. 2.350 ових вођака добио је одбор као поклон од разних кућа.

Одбор намерава да пошаље такође и велики број ирских волова из грофовије Кери.

ПЕРШИНГ НА ФРОНТУ

Париз, 12 нов.

Генерал Першинг посетио је америчке трупе које се налазе у рововима прве линије.

Он је особито задовољан њиховом спремом, њиховим моралом и начином на који су се прилагодили ратним приликама.

Генерал је такође посетио и прво америчко гробље, које се налази на једном брежуљку.

На гробовима су исписана имена покојника и број чете. Ту се налази и један венац од цвећа, на коме су исписане ове речи:

»Овде почивају први војници велике републике Сједињених Држава, који су умрли у Француској за правду и слободу.«

СТРАНКА ЖЕНА

Лондон, 12. нов.

Организација, која је до скоро постојала под именом »Социјално политичка унија жена«, реорганизована је и постојаће под именом »Странка жена«.

Мис Кристобел Панкурст, која је председавала на првом састанку нове странке, изјавила је да је у програму странке: рат до победе.

Странка ће радити против сваког компромиса са непријатељем, једнодушно ће радити на реституцији Алзас-Лорена и на подели Аустроугарске.

САВЕЗНИЧКИ САВЕТ

Лондон, 12. нов.

Општи утисак у скупштинским кулоарима јесте тај, да је Лорд Џорџ својом одбраном, која се тичала савезничког Савета, постигао знатан лични успех. Говор је произвео повољан утисак. Објашњења, која су накнадно дата о атрибутима савета, убедиће многе чланове парламента, који су до сада сумњали у способност ове нове установе.

РИМ. — Аустро-Немци радиограмима и прогласима, које бацају са аероплана, уверавају становништво из окупираних крајева да је окупација провизорна и да је њу изазвала војна потреба. Овим се прогласима хоће да умањи борбени дух код војске.

РУСКИ „СОВЈЕТ“

Лондон, 12 нов

Један дописник који се скоро вратио из Русије, изнео је у »Тајмс-у« следеће појединости о пореклу нових чланова руског »Совјета«:

»Изненађује ме и мало љут, што енглеска штампа још увек хоће да сматра руски »Совјет« за праву руску организацију. Ништа од свега тога!

Право име Чернова, пређашњег министра привреде, који је сада јак противник Керенском, јесте Федман. Право име Стеклова, ноторног писца наредбе бр. 1 руској војсци јесте: Нахимкес. Од четири члана Совјета који су скоро посетили западни фронт, двојица: Голденберг и Ердик, јесу Јевреји немачког порекла.

Као посредници између Лењина и Немачке били су на конгресима у Штокхолму и Копенхагену: др. Хелфант, немачки Јеврејин, који је пролазио под именом Парвус и Генецки, чије је право име: Фирстенберг. Три Лењинова главна помоћника у Совјету су: Зиновјев, Троцки и Камењев. Њихова су права имена: Аппелбаум, Браунштајн и Розенфелд.

Комисију Совјета, што је имала да испита случај Лењинов, сачињавали су лица чија су имена: Гоц, Ханделсман, Либер, Дан и Крохмал.

Треба овде поменути и Горева, чије је право име Голдман и Меконског чије је право име Голдберг.

Напред изнесена имена доволно показују да су вође Совјета већином немачки Јевреји.

Поменути члановима Совјета треба додати и ова лица: Мартов чије је право име Цедербаум; Суканов пређе Химер; Загорски је био раније познат као Крахман; Мешковски као Хеландар; Ларин је Лурмер; Богданов је Сефер а сам Лењин био је врло добро познат као Цедерблум.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИМ. — »Ђорнале д'Италија« пише: За време последњег италијанског повлачења задржан је у близини Гали један грдан аутомобил са немачким царским грбом. Аутомобил је задржао један наш аутомобилац, убивши шофера и немачке официре који су се возили, од којих је један капетан а други генералштабни мајор.

АТИНА. — Из Лондона телеграфски »Патрису«: Овдашњи војни кругови мишљења су да ће енглеска победа у Фландрији приморати Немце да евакуишу Ланс и Камбре.

ЛОЗАНА. — Из немачких листова јасно се види да је већина била наклоњена кнезу фон Билову, али је Кајзер био противан његовом избору за канцелара.

БАЗЕЛ. — »Келнше Цајтунг« пише о г. Клемансоу: »Несумњиво је он најенергичнија личност како пре рата тако и за време рата.«

ПАРИЗ. — Од јуче је лист г. Клемансоа »L'Ом Аншенис« почео да излази под новим именом »L'Ом Либр«.

ВАШИНГТОН. — Упис зајма слободе достигао је суму од милион долара. До сада је уписало зајам 9,400.000 лица.

ЛОНДОН. — »Тајмс« јавља да су за време последњих излета енглески аероплани потпуно уништили војну станицу у Бриду.

ЦИРИХ. — »Локал Анцајгер« јавља, да је шведска влада позвала све активне генерале и више официре на велику конференцију.

РИМ. — »Месаџеро« пише да се према Италијанима налазе 15 аустро бугарских дивизија и 5 немачких. Само на сектору Подине изгубио је непријатељ 4 аустројска батаљона.

БЕРН. — У бечкој катедрали одржана је свечана служба за спасење цара Карла, који се за мало није удавио у Сочи.

РИМ. — Председник мађарског кабинета, одговарајући у парламенту на интерпелацију графа Тисе, изјавио је, да би Мађарска била срећна кад би Пољска ушла у унију народа двојне монархије.

БАЗЕЛ. — Немачки листови тврде, да је план за офанзиву на Италију израдио генерал Лудендорф.

МЕКСИКО. — Гонзалез, мексикански генералисим, изјавио је да је време да се Мексико придружи Савезницима.

ЛОНДОН. — Једна депеша из Амстердама потврђује да су у Берлину избили велики нереди. Дошло је до крвавих сукоба између народа и полиције. Има велики број жртава.

ЛОНДОН. — »Тајмс« јавља да су Сједињене Државе објавиле рат Аустроугарској Турској и Бугарској.

ЛОНДОН. — Енглези су дошли пред Јерусалим. Пад вароши очекује се сваког часа. Турци грозничаво евакуишу варош.

РИМ. — У Италији су свечано прослављени нови успеси енглеског оружја. Генералисим Дијац телеграфски је честитао краљу Ђорџу, маршалу Дуглас Хејгу и Галском Принцу који се налази на италијанском фронту.

ПАРИЗ. — Руски министар морине примио је депешу од главне команде балтичке флоте, у којој се тражи да се Петроград потпуно очисти од максималистичких елемената.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
11 новембра слабија ватрена активност.

САОПШТЕЊА

Јеротије К. Вујичић, регрут има две карте из Србије од сестре код Чед. Вујичића, благ. пошта 603.

Велибор С. Пантелић, поштар моли свакога за обавештење, где се налази његов зет С. Пантелић.

Лазар Б. Акшамовић, учитељ, чин. станице бр. п. 80, тражи Димитрија Василеву порезника у Ресну. Моли оне који знају о њему, да га известе.

Вукашину Томићу телеграф. бр. п. 999 да се јаве са адресом: Драгић Цветковић, Јовина Марикић, Малутин Симић, Михаило Станојевић сви из Шапца — имају извештаје од куће.

Радисав Јаковљевић-Јаквић, капетан и Велисар и Радомир Јаквић да јаве адресе Милораду Алексићу учитељу из Б. Баште, нек. чета бр. п. 315 — имају извештај од сестре.

Радиоје Д. Меквић из Петке, да се јави синовцу Влад. Ж. Степановићу бр. п. 414.

Ђорџа С. Ораовца, резерв. пешад. поручника и Милорада К. Марковића, резерв. поручника — моли Мирко Бајић, резерв. инж. наредник, пошта 414, да му се јаве или пошаљу своје адресе.

Никола Крстић, учитељ из Ресника, Соко Баба, да јави адресу поручнику Бранку Павловићу бр. п. 88, има извештај од госпође.

Петра К. Николић, ђак краг. гимназије није се до сада јавио родитељима. Кошта о њему зна нека достави Лазару Илићу команда дивиз. области бр. п. 999.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво
Улица Александра Великог бр. 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 1—10

Фабрика »Нова Тирнаву« продаје чисту комовицу од једног кила на више, као и чист коњак и рум. Налази се у улици »Виктор Иго« бр. 3 — испод хотел »Телеграф«.